

הוא היה גיבור

ביום הראשון של מלחמת ששת הימים הטנק שלו נפגע במבואות האן-יונס • יום שלם נלחם לבדו בכוחות המצריים סביבו, עד שחולץ כשהוא פצוע קשה • בתחילת השבוע, בגיל 56, הלך לעולמו יוסי לפר, בין הבודדים בישראל שקיבלו את עיטור הגבורה

יוסי לפר בצעירותו. שם רימוניד בכיסו כדי לא ליפול חי בשבי המצריים תצלום ארכיון

איתן הבר

החולף במוחו של אדם כאשר שמו של מכר ותיק מבצבץ מתוך מסגרת שחורה בעיתון? אתמול, כאשר בפניות מודעות האבל של העיתונאים, הופיע שמו של יוסי לפר ז"ל באותיות שחורות גדולות, עלה במוחי ההרהור עד כמה נכונה המימרה השחורה: "חיילים ותיקים אינם מתים לעולם, הם רק נמוגים".

סמל יוסף לפר, מ.א. 952701, בעל עיטור הגבורה, נמצא ללא רוח חיים בתחילת השבוע בש"ד דות ביתו, במושב גירישראל שבשפלה. בכל מדינה אחרת היו אלפים הולכים אחרי ארונו. הר"מטכ"ל היה אומר כמה מילים. את סיפור הגבורה שלו היו מביאים ליריעת כל חיילי צה"ל. אבל 35 שנה אחרי מלחמת ששת הימים, כמעט שני דורות אחרי מעשה הגבורה שלו, הלך לפר לעולמו כשהוא רחוק מן העין, רחוק מן הלב.

את הסיפור שלו אפי' שר למצוא רק בין הר"פים המצהיבים של אל"בומי מלחמת ששת הימים. הוא אחד מתוך חבורה קטנטנה של חיילים ומפקדים, שבמשך שנים די היה להזכיר את שמם כדי לגולל סיפור על גבורה יוצאת דופן. סרטי קולנוע דור קומנטריים שיחזרו את מלחמתו. אלבומי הניצחון הבלויטו את חלקו במלחמה ההיא.

הוא מעולם לא התגאה באות הגבורה שלו. הטמין אותו עמוק בארון. מי צריך לדעת על זה, שאל

ביום הראשון של המלחמה שירת לפר, חום עיניים ובהיר שיער, כטען קשר בטנק פאטון, שנמנה עם כוח השריון שפרץ לרפיח. הטנק שלו נפגע על ידי פגז מצרי, לפר קפץ ממנו ועם רובה העוזי שלו טיהר חפירה מצרית. למחרת עלה על טנק אחר והצטרף לטור שריון שהתלווה אל הצנחנים אשר לכבוש את האן-יונס.

כאן מתחיל סיפורו האישי. כתב עליו אביעזר גולן ב"ספר הגבורה": "הטנק של יוסי לפר נפגע. הוא נפל לתוך חפירה שנחפרה לרוחב הכביש, הפעיל מוקש שהונח בתחתיתה, ושתי שרשראות תיו נקרעו. כאשר התעורר יוסי מעלפוננו הוא מצא את עצמו לבד בטנק. אנשי הצוות האחרים התפנו לטנקים אחרים.

יוסי לפר עלה אל עמדת המפקד בטנק והציץ סביבו בפריסקופ. הוא מצא את עצמו ברחוב הרא"שי של האן-יונס, בין שתי שורות של בתים דו-קומתיים. נבצר ממנו להסתכל לאחור, בגלל הנייטייה החדה של הטנק. הוא פתח אפוא את מדף הטנק והציץ החוצה.

"עכשיו היה צריך להחליט: אם ינטוש את הטנק ויצא ברגל לחפש את חבריו, או יישאר בטנק שתותחו ומקלעו פועלים. האומנם הם פועלים? יוסי טען את התותח, כיוון אל הקומה השנייה של בית ממול וירה. הקיר התמוטט. הוא ניסה גם את המקלע – וזה פעל.

"השעה הייתה 8.30 בבוקר. הרחוב עדיין היה שקט. יוסי חשש שישליכו עליו רימונים מן הקירות העליונים של הבתים, והוא חזר אל התותח

ופגע בבית אחר בית. מפעם לפעם הוציא את ראשו מן הצריח, ומפעם לפעם התניע את מנוע הטנק, כדי להטעין את המצברים ולהבהיר למצרים שהטנק חי ופועל.

"כעבור שעה עלה ברעתו לבקש שיחלצו אותו מן המלחמה. הוא מצא מקרופון רזרבי, יצר קשר עם היחידה והעביר מסר למפקדו: 'נשארתי לבדי בטנק'. 'בסדר', יבואו לחלץ אותך', הבטיחו לו. מאוחר יותר שמע את הטנק שנשלח לחלצו מדווח שאינו יכול להתקדם.

"יוסי מצא בטנק קופסאות שימורים ואכל את תכולתן. הוא מצא גם מכל מים ושתייה. בצהריים התגברה האש שניתכה על דופןות הטנק; יותר ויותר חיילים מצרים ירו על הטנק. יוסי נפגע בחזה. הוא חבש את פצעו ושכב על רצפת הטנק. לדבריו, החל מהרהר באפשרות שאולי לא ייחלץ לעולם. הוא הכין לעצמו רימוניד כדי לא ליפול חי בשבי המצרי.

"היריות על הטנק גברו. במכשיר הקשר של הטנק הוא שמע שמחלקה שלמה של טנקים נשלי-

חה לחלץ אותו. הרף פציעתו הוא חזר אל התותח והפעיל אותו, כדי שחיילי צה"ל לא יחשבו שנהרג ויתייאש שו מן החילוץ.

"כך לחם יוסי מבור קר עד ערב, לבד בטנק. עד ששמע במכשיר הקשר: 'אנחנו עשרה מט'רים מאחוריך. צא מהטנק ועבור אלינו'. החובשים אספו אותו והובילו אותו לבית החולים".

רק בבית החולים, כשהכניסו אותו לחדר הניתוח, נזכר יוסי כי רימוניד עדיין נמצא בכיס מכנסיו. הוא הודיע על כך לאחות, שרצה מבוהלת להוציא את הרימוניד ממחסן הבגדים.

על אומץ לבו ותושייתו של לפר מצא לנכון יצחק רבין ז"ל, אז הרמטכ"ל, להעניק לו ציון לשבח. אחרי מלחמת יום הכיפורים החליטה ועדה מיוחדת בצה"ל להעניק לו את עיטור הגבורה. הוא מן הבודדים בתולדות צה"ל שקיבלו עיטור זה.

לאחר מלחמת ששת הימים החל לפר ללמוד בפקולטה לחלקאות ברחובות. אך עוד בטרם הגיש את עבודת הגמר שלו נקרא שוב להילחם – הפעם במלחמת יום הכיפורים. גם הפעם נפצע, כאשר חדרו רסיסים לגופו כתוצאה מפגיעת טיל "סאגר" בטנק שלו. הוא פונה לבית החולים.

אך פרק המלחמות שלו לא תם בכך. בחודש אוגוסט '76, בהיותו בשירות מילואים, יצא לפיטרול שגרתי בסביבות ים-המלח עם שני מילואים מניקים נוספים. לפתע הבחינו בסירה מתקרבת לחוף. התברר כי בסירה ישבו שני מחבלים, שפתחו על הסירור הישראלי באש. לאחר קרב קצר הם חוסלו. הפעם יוסי לא נפצע. גם במלחמת לבנון הוא לחם – בגזרת סולטן-יעקב.

הוא מעולם לא התגאה באות הגבורה שלו. הטמין אותו עמוק בארון. מי צריך לדעת על זה, שאל. "הפסקתי להזדהות בשמי", סיפר בראיון. "רציתי שיכירו אותי בזכות עצמי". בן 56 היה במותו. ■

הודעה לנוהגים

עבודות לשיפור אמינות אספקת החשמל לגוש דן מתבצעות על-ידי חברת החשמל לצורך העבודות תחום התנועה באזור מחלף גנות בתאריכים 10.9-11.9, בימים ג', ד' - בין השעות 05:00-23:00 בקטעי הכביש הבאים:

1. נכביש מספר 1 (לנוסעים ממערב למזרח) מהירידה לכיוון נביש מס' 4 דרום (יפו מחלף השבעה).
2. בירידה מנביש מס' 4 (לנוסעים מצפון לדרום) לכביש מס' 1 - לכיוון ירושלים.
3. בירידה מנביש מס' 4 (לנוסעים מזרם לצפון) לכביש מס' 1 - לכיוון ירושלים.

במקום יוצבו שלטי הנחיה מוארים והתנועה תופנה לדרכים חלופיות דרכים חלופיות: מצפון לדרום - דרך צומת מסובים כביש 461. מזרם לצפון - דרך מחלף השבעה, צומת בית דגן ומחלף שפיריים. ממערב למזרח - דרך מחלף השבעה, צומת בית דגן ומחלף שפיריים.

חברת החשמל מתחייבת לאי הפיגור הנמוך